

20. helluntain jälkeinen viikko, perjantai

Päivän epistola

(Fil. 3: 8 b – 19)

”Veljet, Hänen tähtensä olen menettänyt kaiken, olen heittänyt kaiken roskana pois, jotta voittaisin omakseni Kristuksen ja jotta kävisi ilmi, että kuulun hänelle. Näin minulla ei enää ole mitään omaa, lain noudattamiseen perustuvaa vanhurskautta, vaan se vanhurskaus, jonka perustana on usko Kristukseen ja jonka Jumala antaa sille, joka uskoo. Minä tahdon tuntea Kristuksen ja hänen ylösnousemisensa voiman ja tulla hänen kaltaisekseen osallistumalla hänen kärsimyksiinsä ja kuolemaansa. Ehkä silloin saan myös nousta kuolleista. En tarkoita, että olisin jo saavuttanut päämääräni tai jo tullut täydelliseksi. Mutta pyrin kaikin voimin saavuttamaan sen, kun kerran Kristus Jeesus on ottanut minut omakseen. Veljet, en katso vielä päässeeni siihen asti. Vain tämän voin sanoa: jättäen mielestäni sen, mikä on takanapäin, ponnistelen sitä kohti, mikä on edessä. Juoksen kohti maalia saavuttaakseni voittajan palkinnon, pääsyn taivaaseen. Sinne Jumala kutsuu Kristuksen Jeesuksen omat. Näin meidän on siis ajateltava, jos kerran olemme täydellisiä. Jos jossakin kohden ehkä ajattelette toisin, Jumala on ilmoittava teille, kuinka asia on. Meidän on vain jatkettava eteenpäin siitä, mihin olemme päässeet. Noudattakaa minun antamaani esimerkkiä, veljet, ja ottakaa oppia niistä, jotka elävät meidän tavallamme. Olenhan usein sanonut teille ja nyt sanon aivan itkien, että monet elävät Kristuksen ristin vihollisina. Heidän loppunsa on kadotus. Vatsa on heidän jumalansa ja häpeä heidän kunniansa, ja he ajattelevat vain maallisia asioita.”

Teksti jatkuu eilisestä tekstistä sillä tavoin, että eilisen tekstin viimeisen jakeen loppu aloittaa tämänpäiväisen tekstin. Tekstin alussa oleva sana ”roska” voidaan kääntää myös sanalla ”lanta”. Paavali edelleen varoittaa vääristä opettajista ja heidän opetuksestaan.

”Että kuulun hänelle” on Paavalin toive siitä, että viimeisellä tuomiolla hän olisi täydellisesti samaistunut Kristukseen. Paavali käsittelee jälleen vanhurskautta, laki ei tehnyt häntä vanhurskaaksi, vaan usko Kristukseen vanhurskauttaa hänet. Paavali sinällään arvostaa lakia (Room. 7: 12), mutta laki ei tee vanhurskaaksi, vaan voi vain osoittaa synnin. ”Vanhurskaus, jonka perustana on usko Kristukseen ja jonka Jumala antaa sille, joka uskoo.” Vanhurskauden perusta on siis usko Kristukseen. Jumala antaa sen meille. Jos uskomme Kristukseen, saamme luotua suhteen Jumalaan. Tämä suhde tulee meille Jumalan armosta. Se on olemista Kristuksessa, Hänen uskossaan ja kuuliaisuudessaan Jumalalle, osallisuutta Kristuksen ylösnousemukseen. Vanhurskaus on Jumalan vanhurskautta, kun Hän loi maailman antaakseen ihmiselle mahdollisuuden pelastukseen.

”Minä tahdon tuntea Kristuksen ja hänen ylösnousemisensa voiman” on kokemus Kristuksesta elämän antavana Henkenä, joka voittaa kuoleman voiman ja valmistaa kristittyjä ylösnousemukseen. ”Tulla hänen kaltaiseksi osallistumalla hänen kärsimyksiinsä ja kuolemaansa.” Voima, joka nostaa kuolleista, on parhaiten tunnettavissa kärsimyksen yhteydessä. Näin kristityn tule osallistua ”hänen kärsimyksiinsä ja kuolemaansa”. Silloin me olemme myös osallisia Hänen kunnistaan.

Paavali taistelee väärää opetusta vastaan. Hän toteaa: ”En tarkoita, että olisin jo saavuttanut päämääräni tai jo tullut täydelliseksi.” Hän pyrkii kohti täydellisyyttä ja ponnistelee edessä olevaa kohti. Paavali usein käyttää antiikin ajan urheilutermejä, niin nytkin: ”Juoksen kohti maalia saavuttaakseni voittajan palkinnon, pääsyn taivaaseen.” Tämä elämä on Paavalin mukaan suunnattava kohti tulevaa taivasten valtakuntaa, joka on elämämme pelastus. Emme saa ajatella, että olemme ”riittävän lähellä”.

”Noudattakaa minun antamaani esimerkkiä” on kutsu meille elää sen mallin mukaan, minkä Paavali (ja muut pyhät) antaa meille. Samalla on muistettava, että todellinen esimerkki on se, mitä Paavali itsekin noudattaa, Hän on Kristus. Me samalla kunnioitamme pyhiä heidän antaessaan meille mallin, miten edetä kohti Jumalan valtakuntaa. Kunnioitus ei merkitse palvontaa, joka on omistettu vain Jumalalle.

Jumala kutsuu meitä taivaaseen. Se on yhdistymistä Kristukseen iankaikkisessa elämässä. Silloin päämäärä on saavutettu ja ihminen on tullut täydelliseksi. Paavali tarkoittaa tässä tekstissä ”ristin vihollisina” niitä, jotka tuovat Kristuksen vapaaehtoisen uhrin tilalle pelastavaksi tekijäksi ympärileikkauksen.

”Heidän loppunsa on kadotus.” Kadotus on Jumalan kadottamista, eroa Jumalasta, sitä, ettei heillä ole osaa Jumalan valtakunnassa. Tämä toteutuu Kristuksen tullessa toisen kerran. ”Vatsa on heidän Jumalansa” viittaa joko juutalaisiin ruokasääntöihin tai kyseisten henkilöiden liialliseen vapaamielisyyteen ruokailun suhteen (tietoiseen osallisuuteen epäjumalille uhratusta lihasta). ”Häpeä on heidän kunniansa” tarkoittaa ympärileikkausta, tavallisesti ihmiset peittävät sukupuolielimensä. ”Maalliset asiat” ovat asioita, jotka kuuluvat Kristusta edeltävään aikaan ja jotka Kristus on tehnyt tarpeettomiksi.

Päivän evankeliumi

(Luuk. 7: 31 – 35)

”Herra sanoi: ”Mihin siis vertaisin tämän sukupolven ihmisiä? Millaisia he ovat? He ovat kuin torilla istuvat lapset, jotka huutavat toisilleen: ”Me soitimme teille huilua, mutta te ette tanssineet, me pidimme valittajaisia, mutta te ette itkeneet mukana.” Johannes Kastaja on tullut, hän ei syö leipää eikä juo viiniä, ja te sanotte: ”Hänessä on paha henki.” Ihmisen Poika on tullut, hän syö ja juo, ja te sanotte: ”Mikä syömäri ja juomari, publikaanien ja syntisten ystävä!” Mutta Viisauden tunnustavat oikeaksi kaikki Viisauden lapset.”

Sama kertomus löytyy Matteukselta (Matt. 11: 16 – 19). Tässä kertomuksessa Luukas käsittelee Johannes Kastajaa tasavertoisesti Jeesuksen kanssa. Molemmat kuuluvat ”viisauden lapsiin”. Tekstin ymmärtämiseksi on muistettava, että tämä teksti on suoraa jatkoa eiliselle tekstille, jossa Jeesus puhui Johannes Kastajasta.

”Tämän sukupolven ihmisiä” verrataan torilla istuviin lapsiin, jotka itsepintaisesti tekevät asioita omalla tavallaan. Johannes Kastajan elämäntapaa pidettiin liian ankarana, mutta silloin ihmiset eivät kuunnelleet hänen opetustaan, joka ei vaatinut muilta sellaista ankaruutta, vaan lähimmäisen rakastamista (vrt. Luuk. 3: 10 – 14). Ihmisen Pojasta taas sanotaan: ”Mikä syömäri ja juomari”. Tämä voi heijastaa sitä määräystä, mikä on annettu ”uppiniskaisesta pojasta” joka on ”joukolla kivitettävä” (5. Moos. 21: 18 – 21). Mutta Jeesus ei käytä ruokaa ja juomaa osoittaakseen, kuka tai mikä on pyhä, vaan yhdistääkseen kaikki, niin puhtaat kuin epäpuhtaat, itseensä.

Vanhan kirkon perinteessä kerrotaan juutalaislapsista, jotka leikeissään jakautuvat kahtia, toinen puoli jäljittelee soittavansa huilua ja toinen puoli ei toimi musiikin mukaisesti, vaan valittaa. Leikkijät pysyvät omissa ryhmissään. Jeesus osoittaa fariseusten tekevän samoin. Johannes on valittajien ryhmää, hän saarnaa katumusta, fariseukset pitävät häntä liian surullisena ja askeettisena. Jeesus kuuluu soittajien ryhmään kertoen Jumalan armosta. Fariseukset pitävät Häntä liian armollisena ja riemullisena. Fariseukset eivät halua liittyä kumpaankaan ryhmään.

”Johannes Kastaja on tullut, hän ei syö leipää eikä juo viiniä, ja te sanotte, ’Hänessä on riivaaja’.” Johanneksen poikkeuksellista (epäsovinnaista) toimintatapaa juutalaiset selittivät sillä, että hänessä on paha henki.

”Mutta Viisauden tunnustavat oikeaksi kaikki Viisauden lapset.” tulee yhdistää aikaisempaan tekstiin: ”Kaikki, jotka kuulivat Johannesta, publikaanitkin, taipuivat tunnustamaan, että Jumalan

vaatimus oli oikea ja ottivat Johannekselta kasteen.” (Luuk. 7: 29) Ne, jotka arvostelivat Johannesta ja Jeesusta, olivat tyhmiä, eivät viisaita, niin kuin he itse luulivat. Itsepäivyydessään he sulkiivat mielensä ja torjuivat viisauden, joka haluaa auttaa miehiä ja naisia (Salomon Viisauden kirja 6: 16).

Sekä Johannes että Kristus esitetään tässä vanhurskaina. Sitä eivät todista kertomuksen fariseukset, vaan kertomuksen lapset, jotka edustavat niitä, jotka tulevat joko Johanneksen tai Kristuksen lapsiksi uskoen heihin ja ollen heille kuuliaisia.

Viisauden lapset eivät rajoitu vain Johanneksen ja Jeesuksen aikaan. Tekstiämme seuraa kertomus, kuinka syntistä elämää viettävä nainen kasteli kyynelillään Jeesuksen jalat, kuivasi ne hiuksillaan, suuteli niitä ja voiteli ne tuoksuöljyllä. Myös tämä nainen kuuluu ”viisauden lapsiin”.